

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL ANTHONY MICHAEL COLLINS
prezentate la 15 decembrie 2022¹

Cauzele conexe C-615/20 și C-671/20

**Prokuratura Okręgowa w Warszawie
împotriva
YP și alții (C-615/20),
M. M. (C-671/20)**

[cerere de decizie preliminară formulată de Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia)]

„Cerere de decizie preliminară – Stat de drept – Protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii – Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Independența judecătorilor – Autorizarea inițierii unei proceduri penale împotriva unui judecător și suspendarea din funcții a respectivului judecător de către Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară) a Sąd Najwyższy (Curea Supremă, Polonia) – Interdicție impusă instanțelor naționale de a examina legitimitatea instanțelor judecătorești sau de a aprecia legalitatea numirii judecătorilor și competențele judiciare care decurg dintr-o astfel de numire – Supremația dreptului Uniunii – Obligația de cooperare loială – Principiile securității juridice și autorității de lucru judecat”

Cuprins

I.	Introducere	2
II.	Cadrul juridic – dreptul polonez	3
	A. Constituția	3
	B. Legea modificată privind Curtea Supremă	4
	C. Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun	4
	D. Legea privind KRS	6

¹ Limba originală: engleza.

E. Codul de procedură penală	7
III. Situația de fapt din litigiile principale și întrebările preliminare	8
A. Cauza C-615/20	8
B. Cauza C-671/20	13
IV. Procedura în fața Curții	16
V. Aprecieri	17
A. Admisibilitate	17
B. Cu privire la fond	19
1. Observații preliminare	19
2. Prima, a doua și a treia întrebare formulate în cauza C-615/20	19
3. A doua întrebare formulată în cauza C-671/20	24
4. A patra întrebare formulată în cauza C-615/20 și prima, a treia și a patra întrebare formulate în cauza C-671/20	27
VI. Concluzie	31

I. Introducere

1. Prezentele cereri de decizie preliminară ridică din nou chestiuni privind compatibilitatea cu dreptul Uniunii a anumitor aspecte ale recente reforme a sistemului judiciar polonez. Aceste aspecte sunt legate de autorizațiile date de Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară) a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia)² pentru urmărirea penală și pentru suspendarea din funcție a unui judecător, împiedicându-l astfel să se pronunțe cu privire la anumite cauze în materie de drept penal care îi fuseseră repartizate. În acest scop, instanța de trimitere³ solicită Curții să interpreteze articolul 2 TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene⁴, precum și principiile supremației dreptului Uniunii, cooperării loiale⁵ și securității juridice. În cazul în care Curtea ar decide că, potrivit dreptului Uniunii, Camera disciplinară nu putea să dea în mod legal respectivele autorizații, instanța de trimitere urmărește să determine care sunt consecințele pe care această concluzie le are asupra componenței instanței sesizate cu desfășurarea procedurii penale.

² Denumită în continuare „Camera disciplinară”.

³ Care este aceeași în cauzele C-615/20 și C-671/20, dar care se pronunță în complete diferite.

⁴ Denumită în continuare „carta”.

⁵ Prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE.

II. Cadrul juridic – dreptul polonez

A. Constituția

2. Potrivit articolului 45 alineatul 1 din Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Constituția Republicii Polone):

„Orice persoană are dreptul la un proces echitabil și public, fără întârzieri excesive, în fața unei instanțe judecătorești competente, independente și imparțiale.”

3. Articolul 144 alineatele 2 și 3 din Constituția Republicii Polone prevede:

„2. Pentru a fi valide, actele oficiale ale președintelui Republicii trebuie să fie contrasemnate de președintele Consiliului de Miniștri, care își angajează astfel răspunderea în fața Seimului [(Dieta)].

3. Dispozițiile alineatului 2 nu sunt aplicabile în următoarele cazuri:

[...]

17) numirea judecătorilor;

[...]”

4. Articolul 179 din Constituția Republicii Polone are următorul conținut:

„Președintele Republicii Polone îi numește pe judecători la propunerea Krajowa Rada Sądownictwa [(Consiliul Național al Magistraturii, Polonia, denumit în continuare „KRS”)], pentru o perioadă nedeterminată.”

5. În conformitate cu articolul 180 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone, judecătorii sunt inamovibili.

6. Articolul 181 din Constituția Republicii Polone prevede:

„Un judecător poate fi tras la răspundere penală sau poate fi privat de libertate numai cu acordul prealabil al unei instanțe stabilite prin lege. Un judecător nu poate fi reținut sau arestat, cu excepția cazului în care este reținut pentru săvârșirea unei infracțiuni, dacă privarea sa de libertate este esențială pentru a asigura buna desfășurare a procedurii. Președintele instanței competente teritorial este informat de îndată cu privire la privarea de libertate și poate dispune eliberarea imediată a persoanei reținute.”

7. Articolul 187 din Constituția Republicii Polone prevede:

„1. [KRS] este alcătuit din:

1) prim-președintele [Sąd Najwyższy (Curtea Supremă)], ministrul justiției, președintele [Naczelny Sąd Administracyjny (Curtea Supremă Administrativă, Polonia)] și o persoană desemnată de Președintele Republicii,

- 2) 15 membri aleși dintre judecătorii [Sąd Najwyższy (Curtea Supremă)], ai instanțelor de drept comun, ai instanțelor administrative și ai instanțelor militare;
- 3) 4 membri aleși de Sejm [Seim (camera inferioară a Parlamentului Republicii Polone)] din rândul deputaților și 2 membri aleși de Senat [Senat (camera superioară a Parlamentului Republicii Polone)] din rândul senatorilor.

[...]

3. Mandatul persoanelor desemnate membri ai [KRS] este de 4 ani.
4. Structura organizatorică, domeniul de activitate și procedurile de lucru ale [KRS], precum și modul de alegere a membrilor săi se stabilesc prin lege.”
8. Articolul 190 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone prevede:

„Deciziile pronunțate de [Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională, Polonia)] sunt obligatorii *erga omnes* și definitive.”

B. Legea modificată privind Curtea Supremă

9. Articolul 27 alineatul 1 din ustawa o Sądzie Najwyższym (Legea privind Curtea Supremă) din 8 decembrie 2017 (Dz. U. din 2018, poziția 5), care a fost modificată prin ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind organizarea instanțelor de drept comun, a Legii privind Curtea Supremă și a altor legi) din 20 decembrie 2019 (Dz. U. din 2020, poziția 190, denumită în continuare „Legea de modificare”) (denumită în continuare „Legea modificată privind Curtea Supremă”), prevede:

„Camera disciplinară este competentă în următoarele cauze:

[...]

- 1a) cauzele privind autorizarea inițierii unei proceduri penale împotriva judecătorilor, a judecătorilor asistenți, a procurorilor și a procurorilor asistenți sau a plasării acestora în arest preventiv;

[...]”

C. Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun

10. Articolul 41b din ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Legea privind organizarea instanțelor de drept comun) din 27 iulie 2001 (Dz. U. din 2001, nr. 98, poziția 1070) prevede:

„1. Autoritatea competentă să examineze o plângere sau o cerere privind activitatea unei instanțe este președintele instanței.

[...]

3. Autoritatea competentă să examineze o plângere privind activitatea președintelui unui sąd rejonowy (tribunal districtual), a președintelui unui sąd okręgowy (tribunal regional) sau a președintelui unei sąd apelacyjny (curte de apel) este președintele sąd okręgowy (tribunal regional), respectiv, președintele sąd apelacyjny (curtea de apel) și [KRS].”

11. Articolul 42a din legea menționată, astfel cum a fost modificată prin Legea de modificare (denumită în continuare „Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun”), are următorul cuprins:

„1. În cadrul activităților instanțelor sau ale organelor instanțelor, nu este permisă repunerea în discuție a legitimității tribunalelor și a curților, a organelor constituționale ale statului sau a organelor de control și de protecție a dreptului.

2. O instanță de drept comun sau un alt organ al puterii nu poate să constate și nici să aprecieze legalitatea numirii unui judecător sau a competenței de a exercita funcțiile jurisdicționale care decurge din aceasta.”

12. În conformitate cu articolul 47a alineatul 1 din legea menționată, cauzele sunt repartizate aleatoriu judecătorilor și judecătorilor asistenți. În temeiul articolului 47b alineatul 1 din legea menționată, modificarea componenței unei instanțe poate avea loc numai atunci când este imposibil ca respectiva instanță să examineze cauza în componența actuală sau atunci când există un obstacol de durată în calea examinării cauzei de către respectiva instanță în componența actuală. Într-un astfel de caz, dispozițiile articolului 47a se aplică și în ceea ce privește repartizarea cauzei. Articolul 47b alineatul 3 din legea menționată prevede că decizia de modificare a componenței unei instanțe se adoptă de președintele respectivei instanțe sau de un judecător împuternicit de acesta.

13. Articolul 80 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun prevede că:

„1. Judecătorii nu pot să fie arestați sau să facă obiectul urmăririi penale decât cu autorizarea instanței disciplinare competente. Această dispoziție nu privește arestarea în caz de flagrant delict, dacă această arestare este indispensabilă pentru a garanta buna desfășurare a procedurii. Până la adoptarea unei decizii de autorizare a inițierii unei proceduri penale împotriva unui judecător, pot fi îndeplinite numai actele urgente.

[...]

2c. Instanța disciplinară adoptă o decizie de autorizare a inițierii unei proceduri penale împotriva unui judecător în cazul în care suspiciunile cu privire la acesta sunt suficient de susținute. Prin decizie se statuează cu privire la autorizarea inițierii unei proceduri penale împotriva judecătorului și se expun motivele acesteia.

2d. Instanța disciplinară examinează cererea de autorizare a inițierii unei proceduri penale împotriva unui judecător în termen de 14 zile de la primirea acesteia.

[...]”

14. Potrivit articolului 107 alineatul 1 din legea menționată:

„Un judecător răspunde pe plan disciplinar pentru abaterile profesionale (disciplinare), inclusiv în cazul:

[...]

3) actelor care pun în cauză existența raportului de muncă al unui judecător, efectivitatea numirii unui judecător sau legitimitatea unui organ constituțional al Republicii Polone;

[...]”.

15. Potrivit articolului 110 alineatul 2a din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun:

„Instanța disciplinară în a cărei jurisdicție își exercită atribuțiile judecătorul supus procedurii este competentă teritorial să soluționeze cauzele menționate la articolul 37 alineatul 5 și la articolul 75 alineatul 2 punctul 3. În cauzele menționate la articolul 80 și la articolul 106zd, organul jurisdicțional competent în primă instanță este Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] în complet format dintr-un judecător unic al Camerei disciplinare, iar în a doua instanță, Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)] în complet format din trei judecători ai Camerei disciplinare.”

16. Articolul 129 din legea menționată prevede:

„1. Instanța disciplinară poate suspenda din funcție un judecător împotriva căruia s-a inițiat o procedură disciplinară sau de interdicție chiar și în cazul în care adoptă o decizie care permite urmărirea penală a judecătorului.

2. În cazul în care instanța disciplinară emite o decizie care permite urmărirea penală a unui judecător pentru o infracțiune săvârșită cu intenție, pasibilă de urmărire penală de către Ministerul Public, judecătorul este din oficiu suspendat din funcție.

3. Odată cu suspendarea din funcție a unui judecător, instanța disciplinară reduce remunerația acestuia cu 25 %-50 % pe perioada de suspendare; acest lucru nu se aplică persoanelor față de care a fost inițiată procedura de interdicție.

3a. În cazul în care instanța disciplinară emite o decizie care permite urmărirea penală a unui judecător pensionat pentru o infracțiune săvârșită cu intenție, pasibilă de urmărire penală de către Ministerul Public, valoarea pensiei acestuia se reduce din oficiu cu 25 %-50 % pe durata procedurii disciplinare.

4. În cazul în care procedura disciplinară a fost închisă sau a avut ca rezultat achitarea acuzatului, se vor restabili la quantumul integral toate elementele salariului sau ale pensiei.”

D. Legea privind KRS

17. Potrivit articolului 9a din ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (Legea privind Consiliul Național al Magistraturii) din 12 mai 2011 (Dz. U. din 2011, nr. 126, poziția 714), astfel cum a fost modificată prin ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie oraze Sądownictwa niektórych

innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi) din 8 decembrie 2017 (Dz. U. din 2018, poziția 3) (denumită în continuare „Legea privind KRS”):

„1. Seimul [(camera inferioară a Parlamentului Poloniei)] alege din rândul judecătorilor Sąd Najwyższy [(Curtea Supremă)], ai instanțelor de drept comun, ai instanțelor administrative și ai instanțelor militare 15 membri ai [KRS] pentru un mandat comun de patru ani.

2. Atunci când efectuează alegerea menționată la alineatul 1, [(camera inferioară)] ia în considerare, în măsura posibilului, necesitatea ca în [KRS] să fie reprezentați judecătorii din cadrul diferitelor tipuri și niveluri ale instanțelor.

3. Mandatul comun al noilor membri ai [KRS] aleși din rândul judecătorilor începe în ziua următoare alegerii lor. Membrii [KRS] aleși în mandatul anterior își exercită funcțiile până la data începerii mandatului comun al noilor membri ai [KRS].”

18. În temeiul dispoziției tranzitorii prevăzute la articolul 6 din Legea de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi, care a intrat în vigoare la 17 ianuarie 2018:

„Mandatul membrilor [KRS] menționați la articolul 187 alineatul 1 punctul 2 din Constituția Republicii Polone, aleși pe baza dispozițiilor în vigoare, durează până în ziua precedentă începerii mandatului noilor membri ai [KRS], fără să depășească însă 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția cazului în care s-a încheiat anterior ca urmare a expirării mandatului respectiv.”

E. Codul de procedură penală

19. Articolul 439 alineatul 1 din ustawa – Kodeks postępowania karnego (Legea privind Codul de procedură penală) din 6 iunie 1997 (Dz. U. din 1997, poziția 555) (denumită în continuare „Codul de procedură penală”) prevede:

„Indiferent de limitele recursului și de motivele de recurs invocate, precum și de impactul încălcării asupra conținutului hotărârii, instanța de apel anulează hotărârea atacată în cazul în care:

- 1) a luat parte la adoptarea unei hotărâri o persoană care nu este autorizată să pronunțe o hotărâre sau este incapabilă să facă acest lucru sau care este exclusă de la pronunțarea hotărârii în temeiul articolului 40;
- 2) componența instanței a fost necorespunzătoare sau unul dintre membrii acesteia nu a fost prezent pe toată durata ședinței;

[...]”

20. În temeiul articolului 523 alineatul 1 din Codul de procedură penală, recursul poate fi introdus numai în temeiul încălcărilor prevăzute la articolul 439 din acesta sau al unei alte încălcări grave a legii atunci când această încălcare ar putea avea un efect semnificativ asupra conținutului hotărârii.

III. Situația de fapt din litigiile principale și întrebările preliminare

A. Cauza C-615/20

21. Prokuratura Okręgowa w Warszawie (Parchetul regional din Varșovia, Polonia) (denumit în continuare „Parchetul regional”) i-a inculpat pe YP și pe alte 13 persoane pentru săvârșirea unei serii de infracțiuni prevăzute în Codul penal, care au cauzat prejudicii unui număr de 229 de victime. Cauza⁶ privește acțiunea introdusă în instanță împotriva a 11 pârâți. Dosarul cauzei este format din 197 de volume și din mai multe zeci de volume de anexe. Procesul s-a desfășurat pe parcursul a 100 de zile, timp în care inculpații, victimele și peste 150 de martori au furnizat elemente de probă. Doar câțiva martori și trei experți mai trebuie să fie audiați. Judecătorul I. T. a făcut parte din completul de soluționare a cauzei și a luat parte la proces.

22. La 14 februarie 2020, Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej (Parchetul Național, Departamentul Afaceri Interne, Polonia) (denumit în continuare „Parchetul național”) a adresat Camerei disciplinare⁷ o cerere de autorizare a urmăririi penale a judecătorului I. T. pentru neîndeplinirea obligației de respectare a funcțiilor sale și pentru depășirea competențelor, prin faptul că le-a permis reprezentanților mass-media să înregistreze o ședință a Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia), prezentarea în instanță a deciziei adoptate în respectiva cauză și expunerea orală a motivelor furnizate care au stat la baza acesteia. Potrivit Parchetului național, judecătorul I. T. a dezvăluit unor persoane neautorizate informații despre o investigație preliminară pe care a efectuat-o Parchetul regional. Întrucât judecătorul I. T. a obținut respectivele informații în cadrul exercitării atribuțiilor sale, Parchetul național a considerat că acțiunile acestuia au prejudiciat interesul public.

23. Acționând în calitate de primă instanță, la 9 iunie 2020, Camera disciplinară a respins cererea formulată de Parchetul național de autorizare a urmăririi penale a judecătorului I. T. Parchetul național a formulat recurs împotriva acestei decizii. La 18 noiembrie 2020, Camera disciplinară, acționând de această dată în calitate de instanță de al doilea grad de jurisdicție, i-a ridicat imunitatea judecătorului I. T. în raport cu urmărirea penală, l-a suspendat din funcțiile sale și i-a redus remunerația cu 25 % pe durata suspendării⁸. Această suspendare va dura până la finalizarea procedurii penale desfășurate împotriva sa.

24. Ca urmare a suspendării din exercitarea funcțiilor sale, judecătorul I. T. nu poate examina niciuna dintre cauzele care îi fuseseră atribuite, inclusiv cauza VIII K 105/17. În conformitate cu principiul nemodificării componenței completelor de judecată, consacrat în Codul de procedură penală, doar completul de judecată⁹ care a participat la întregul proces este competent să pronunțe o hotărâre judecătorească. Procedura din cauza VIII K 105/17 trebuie astfel să fie reluată de la început. Mai precis, judecătorul desemnat să îl înlocuiască pe judecătorul I. T. trebuie să examineze din nou toate elementele de probă prezentate până în prezent în cadrul litigiului. Potrivit instanței de trimitere, această situație este contrară articolului 47 din cartă, mai

⁶ Cauza VIII K 105/17.

⁷ Potrivit legislației în vigoare, Camera disciplinară avea competența de a soluționa cererile de autorizare a urmăririi penale sau a plasării în detenție a unui judecător atât în primă, cât și în a doua instanță.

⁸ Cauza II DO 74/20. Denumită în continuare „rezoluția Camerei disciplinare”.

⁹ Altfel spus, aceiași judecători sau judecători și jurați.

precis dreptului la o cale de atac efectivă și dreptului oricărei persoane la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege¹⁰.

25. În decizia de trimitere se menționează că, în hotărârea din 5 decembrie 2019¹¹ și în ordonanța din 15 ianuarie 2020¹², Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (Curtea Supremă, Camera pentru Litigii de Muncă și Asigurări Sociale, Polonia)¹³, care s-a pronunțat asupra cauzelor în legătură cu care a fost pronunțată Hotărârea A. K., a declarat că, în compunerea sa actuală, KRS nu este un organ independent de puterile legislativă și executivă, iar Camera disciplinară – ai cărei membri au fost numiți la propunerea KRS în compunerea sa actuală – nu reprezintă o „instanță judecătorească”, în sensul articolului 47 din cartă, al articolului 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”) și al articolului 45 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone. Într-o rezoluție comună din 23 ianuarie 2020, Camerele reunite, civilă, penală, pentru litigii de muncă și asigurări sociale, ale Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) au confirmat poziția Camerei pentru litigii de muncă și asigurări sociale, susținând că prezența în completul Camerei disciplinare a unei persoane numite la propunerea KRS în compunerea sa actuală are ca efect neregularitatea acestui complet de judecată. Camerele reunite au statuat în plus că, din cauza caracteristicilor sale structurale, Camera disciplinară nu reprezintă o „instanță judecătorească” în sensul dispozițiilor menționate anterior, iar deciziile pronunțate de aceasta nu reprezintă „hotărâri judecătorești”. Prin decizia din 23 septembrie 2020¹⁴, Camera disciplinară a declarat că Hotărârea A. K. „nu poate fi considerată ca fiind obligatorie în ordinea juridică poloneză” întrucât Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale s-a pronunțat în „complete contrare dispozițiilor legii” în principalele litigii care s-au aflat la originea cererii de decizie preliminară.

26. Instanța de trimitere, din care face parte judecătorul I. T., face parte din sistemul polonez de căi de atac și statuează cu privire la chestiuni în „domeniile reglementate de dreptul Uniunii”, în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE¹⁵. Decizia Camerei disciplinare de ridicare a imunității judecătorului I. T. în raport cu urmărirea penală și de suspendare a acestuia din exercitarea funcțiilor sale, având drept consecință obligația reexaminării de la început a cauzei VIII K 105/17 de către un alt complet de judecată, determină instanța de trimitere să exprime îndoieli cu privire la aspectul dacă respectiva Cameră disciplinară reprezintă o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege.

27. În opinia instanței de trimitere, normele care reglementează regimul disciplinar¹⁶ și revocarea¹⁷ judecătorilor trebuie să îndeplinească cerința protecției jurisdicționale efective prevăzute la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă și normele naționale de autorizare a urmării penale a judecătorilor sau a reținerii lor trebuie să îndeplinească cerința protecției jurisdicționale efective. Această instanță

¹⁰ Făcând referire printre altele la Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme) (C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982) (denumită în continuare „Hotărârea A. K.”).

¹¹ Cauza III PO 7/18.

¹² Cauza III PO 8/18 și cauza III PO 9/18.

¹³ Denumită în continuare „Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale”.

¹⁴ II DO 52/20.

¹⁵ A se vedea Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny (C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234, punctul 35 și jurisprudența citată).

¹⁶ Ordonanța Curții din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277, punctele 34 și 35 și jurisprudența citată) (denumită în continuare „Ordonanța din 8 aprilie 2020”).

¹⁷ Hotărârea din 5 noiembrie 2019, Comisia/Polonia (Independența instanțelor de drept comun) (C-192/18, EU:C:2019:924, punctul 114 și jurisprudența citată).

consideră că inițierea unei proceduri penale împotriva unui judecător trebuie să respecte aceleași cerințe ca și cele aplicabile în raport cu inițierea unei proceduri disciplinare, pentru motivele prezentate în continuare. În primul rând, autorizarea urmăririi penale poate fi acordată numai atunci când, în opinia instanței disciplinare, există o suspiciune suficient de justificată că a fost săvârșită o infracțiune. În al doilea rând, odată ce a fost emisă o asemenea autorizație, instanța disciplinară poate¹⁸ suspenda judecătorul în cauză, împiedicându-l astfel să se pronunțe asupra cauzelor până la finalizarea respectivelor proceduri penale. În al treilea rând, pe durata respectivei suspendări, instanța disciplinară este obligată să reducă remunerația judecătorului cu 25 %-50 %. În al patrulea rând, acordarea unei autorizații de urmărire penală a unui judecător nu conduce la niciun termen limită de introducere a unui act de inculpare în respectiva cauză. Ca o consecință a respectivei autorizări, un judecător poate fi suspendat, iar remunerația sa poate fi redusă pentru o perioadă nedeterminată. Examinarea tuturor acestor împrejurări poate justifica concluzia potrivit căreia procedura de ridicare a imunității unui judecător în raport cu urmărirea penală și/sau în raport cu detenția are consecințe similare cu măsurile adoptate în cadrul regimului disciplinar al judecătorilor. Prin urmare, și această procedură trebuie să respecte cerința protecției jurisdicționale efective prevăzute la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

28. Potrivit instanței de trimitere, toți procurorii din Polonia răspund în fața ministrului justiției, care deține, potrivit legii, funcția de Prokurator Generalny (procuror general). Deși un parchet este în mod evident independent în îndeplinirea atribuțiilor sale, acesta este obligat să execute ordinele, îndrumările și instrucțiunile procurorului ierarhic superior, care poate fi ministrul justiției, inclusiv în cadrul litigiilor desfășurate în fața Camerei disciplinare.

29. În cererea de decizie preliminară se menționează că, potrivit Constituției Republicii Polone, ministrul justiției este membru al KRS. Majoritatea celor 15 dintre cei 25 de membri ai KRS pe care Seimul i-a selectat dintre judecători aveau strânse legături cu ministrul justiției la momentul selectării lor și continuă să aibă aceste legături. KRS astfel compus a participat ulterior la numirea tuturor membrilor Camerei disciplinare, printre care se numără atât foști procurori, cât și avocați care au susținut în mod public acțiunile ministrului justiției.

30. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, noțiunea de „independență”, care este inerentă activității de judecată, impune calitatea de terț a instanței în raport cu părțile la procedura desfășurată în fața sa¹⁹. Având în vedere componența Camerei disciplinare, componența actuală a KRS, natura ierarhică a sistemului de urmărire penală și dispozițiile de reglementare a autorizării urmăririi penale sau a detenției unui judecător, instanța de trimitere are îndoieli serioase cu privire la calitatea de terț a Camerei disciplinare în raport cu parchetul.

31. În plus, în lumina Ordonanței din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia, instanța de trimitere are îndoieli și în ceea ce privește obligația Camerei disciplinare de a examina cererile de autorizare a urmăririi penale sau a plasării în detenție a judecătorilor. Instanța de trimitere consideră că expresia „cauzele disciplinare referitoare la judecători”, din cuprinsul punctului 1) prima liniuță din dispozitivul ordonanței menționate, trebuie să includă și cauzele de autorizare a urmăririi penale și a arestării judecătorilor. În orice caz, având în vedere că componența Camerei disciplinare rămâne neschimbată, toate cauzele aflate pe rolul acestui organ sunt soluționate de un complet de judecată care nu îndeplinește cerințele de independență în sensul punctului 1) a doua liniuță din dispozitivul Ordonanței din 8 aprilie 2020.

¹⁸ Și are obligația de a proceda astfel atunci când un judecător este acuzat de săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, care face obiectul urmăririi prin rechizitoriu.

¹⁹ Hotărârea din 21 ianuarie 2020, Banco de Santander (C-274/14, EU:C:2020:17, punctul 62 și jurisprudența citată).

32. Având în vedere cele de mai sus, instanța de trimitere consideră că autorizarea din partea Camerei disciplinare nu reprezintă o „hotărâre judecătorească” întrucât această cameră nici nu îndeplinește cerințele unei protecții jurisdicționale efective în sensul dreptului Uniunii, nici nu garantează „atât stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice, cât și o bună administrare a justiției”²⁰. Prin urmare, instanța de trimitere nu se consideră obligată să respecte deciziile Camerei disciplinare. Întrucât valabilitatea autorizației Camerei disciplinare are impact direct asupra calității instanței de trimitere de a fi ea însăși o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, instanța de trimitere solicită îndrumarea Curții. În acest context, instanța de trimitere urmărește să stabilească dacă obligația de a refuza să se recunoască forță obligatorie unei hotărâri a Camerei disciplinare se aplică și altor organe ale statului²¹ și, prin urmare, dacă refuzul nejustificat de a permite unui judecător în privința căruia a fost autorizată o astfel de urmărire penală să facă parte din completul unei instanțe încalcă dreptul Uniunii.

33. În aceste condiții, Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Dreptul Uniunii Europene – în special articolul 47 din [cartă] și drepturile pe care acesta le consacră, și anume dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești și dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege – trebuie interpretat în sensul că se opune dispozițiilor de drept național prezentate în detaliu în întrebările a doua și a treia din prezenta trimitere, și anume [articolul 80, articolul 110 alineatul 2a și articolul 129 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun], precum și articolul 27 alineatul 1 punctul 1a din [Legea modificată privind Curtea Supremă], care permit [Camerei disciplinare a Curții Supreme] să ridice imunitatea unui judecător și să îl suspende din funcțiile sale și astfel să desisteze *de facto* un judecător de la judecarea cauzelor care i-au fost atribuite, având în vedere în special următoarele:
- a) [Camera disciplinară] nu constituie o «instanță judecătorească» în sensul articolului 47 din cartă, al articolului 6 din [CEDO] și al articolului 45 alineatul 1 din [Constituția Republicii Polone] [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme, C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982)];
  - b) membrii [Camerei disciplinare] se caracterizează prin legături deosebit de puternice cu puterile legislativă și executivă [Ordonanța din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277)];
  - c) Republica Polonă a fost obligată să suspende aplicarea anumitor dispoziții din Legea privind Curtea Supremă cu privire la așa-numita [Camera disciplinară] și să se abțină de la trimiterea cauzelor pendente în fața camerei respective unui complet de judecată care nu îndeplinește cerințele de independență [Ordonanța din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277)]?
- 2) Dreptul Uniunii Europene – în special articolul 2 TUE și principiul statului de drept, astfel cum este consacrat în acesta, precum și cerințele pentru o protecție jurisdicțională efectivă ce rezultă din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE – trebuie interpretat în sensul că «normele care reglementează regimul disciplinar al celor care au misiunea de a judeca»

²⁰ A se vedea Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines (C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctele 88 și 89).

²¹ Precum ministrul justiției, președinții instanțelor, Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) sau organele disciplinare.

includ de asemenea norme privind urmărirea penală sau privarea de libertate (detenția) a unui judecător al unei instanțe naționale, precum articolul 181 din [Constituția Republicii Polone] coroborat cu articolul 80 și cu articolul 129 din [Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun], conform cărora:

- a) urmărirea penală sau privarea de libertate (detenția) unui judecător al unei instanțe naționale, de regulă la cererea procurorului, necesită autorizarea dată de instanța disciplinară competentă;
  - b) instanța disciplinară – atunci când autorizează urmărirea penală sau privarea de libertate (detenția) a unui judecător al unei instanțe naționale, poate (și în unele cazuri are obligația) să îl suspende pe judecătorul respectiv din exercitarea funcțiilor sale;
  - c) în cazul suspendării unui judecător al unei instanțe naționale din exercitarea funcțiilor sale, instanța disciplinară are în același timp obligația să reducă și remunerația judecătorului, în limitele prevăzute de normele respective, pe durata suspendării?
- 3) Dreptul Uniunii Europene – în special dispozițiile menționate în a doua întrebare – trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru precum articolul 110 alineatul 2a din [Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun] și articolul 27 alineatul 1 punctul 1a din [Legea modificată privind Curtea Supremă], potrivit căreia cauzele referitoare la autorizarea urmăririi penale sau a privării de libertate (detenției) a unui judecător al unei instanțe naționale sunt de competența exclusivă, atât în primă, cât și în a doua instanță, a unui organ precum Camera disciplinară, având în vedere în special (în mod individual sau cumulativ) că:
- a) constituirea Camerei disciplinare a coincis cu o modificare a regulilor de numire a membrilor unui organ precum [KRS]), care participă la procesul de numire a judecătorilor și la solicitarea cărui au fost numiți toți membrii Camerei disciplinare;
  - b) legiuitorul național a exclus posibilitatea repartizării la Camera disciplinară a judecătorilor unei instanțe naționale de ultim grad de jurisdicție precum Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), în structura căreia își desfășoară activitatea această cameră, și, prin urmare, numai noii membri numiți la solicitarea [KRS], în compunerea modificată, pot face parte din Camera disciplinară;
  - c) în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), Camera disciplinară este caracterizată de un grad de autonomie deosebit de ridicat;
  - d) Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), în hotărârile pronunțate în temeiul Hotărârii din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme) (C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982), a confirmat că [KRS] în compunerea modificată nu este un organ independent de puterile legislativă și executivă și că respectiva Cameră disciplinară nu constituie o «instanță judecătorească» în sensul articolului 47 din [cartă], al articolului 6 din [CEDO] și al articolului 45 alineatul 1 din [Constituția Republicii Polone];

- e) o cerere de autorizare pentru urmărirea penală sau privarea de libertate (detenția) a unui judecător al unei instanțe naționale provine, de regulă, de la un procuror al cărui superior ierarhic este un organ al puterii executive precum Minister Sprawiedliwości (ministrul justiției), care poate emite instrucțiuni obligatorii pentru procurori cu privire la conținutul actelor de procedură și, în același timp, astfel cum a declarat Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) în hotărârile menționate la punctul 2d, membrii Camerei disciplinare și ai [KRS] în compunerea modificată au legături deosebit de puternice cu puterile legislative și executivă – prin urmare, Camera disciplinară nu poate fi considerată un terț față de părțile din procedură;
  - f) Republica Polonă a fost obligată să suspende aplicarea anumitor dispoziții referitoare la Camera disciplinară din Legea modificată privind Curtea Supremă și să se abțină de la trimiterea cauzelor pendinte în fața acestei camere unui complet care nu îndeplinește cerințele de independență, în conformitate cu Ordonanța din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (C-791/19 R, EU:C:2020:277)?
- 4) În cazul în care este autorizată urmărirea penală a unui judecător al unei instanțe naționale, iar acesta este suspendat din funcțiile sale, cu o reducere simultană a remunerației sale pe durata suspendării, dreptul Uniunii Europene – în special dispozițiile menționate la a doua întrebare și principiile supremației și cooperării loiale, menționate la articolul 4 alineatul (3) TUE, și securității juridice – trebuie interpretat în sensul că se opune ca unei asemenea autorizații să îi fie conferită forță obligatorie, în special în ceea ce privește suspendarea unui judecător din funcțiile sale, dacă a fost emisă de un organ precum Camera disciplinară, astfel încât:
- a) toate organele statului (inclusiv instanța de trimitere din al cărei complet face parte judecătorul vizat de autorizație, precum și organele competente în materie de desemnare și de modificare a compunerii instanței naționale) au obligația să nu ia în considerare această autorizație și să permită judecătorului instanței naționale vizat de autorizație să facă parte din completul de judecată al acestei instanțe;
  - b) instanța în compunerea căreia se află un judecător vizat de autorizația respectivă este o instanță constituită în prealabil prin lege sau o instanță independentă și imparțială și, prin urmare, poate, în calitate de «instanță judecătorească», să se pronunțe cu privire la aspecte referitoare la aplicarea sau interpretarea dreptului Uniunii?”

B. Cauza C-671/20

34. Situația de fapt care s-a aflat la originea acestei cereri de decizie preliminară este similară cu cea din cauza C-615/20.

35. Parchetul regional l-a inculpat pe M. M. pentru săvârșirea a șapte infracțiuni, care includ, printre altele, nerespectarea procedurii de declarare a stării de faliment, împiedicarea satisfacerii creanțelor creditorilor, fraudă bancară și nerespectarea obligației de depunere a situațiilor financiare ale unei societăți. Prin decizia din 9 iunie 2020, Parchetul regional a dispus constituirea unei ipoteci obligatorii asupra bunurilor imobile deținute în comun de către M. M. și soția sa, cu titlu de garanție pentru eventualele amenzi și taxe judiciare. M. M. a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii.

36. În lumina rezoluției Camerei Disciplinare, președintele Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia) a ordonat²² președintelui camerei din care făcea parte judecătorul I. T. să schimbe componerea completului în toate cauzele²³ atribuite inițial acestui judecător²⁴. Președintele respectivei camere a repartizat cauzele care fuseseră inițial atribuite judecătorului I. T. În urma acestei repartizări, instanța de trimitere a adresat Curții o serie de întrebări preliminare.

37. Instanța de trimitere observă că, în conformitate cu Hotărârea Simpson²⁵, orice instanță are obligația de a verifica din oficiu dacă ea însăși reprezintă o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege. Această instanță are îndoieli cu privire la aspectul dacă ea reprezintă o „instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege”, întrucât modificarea componenței sale prin ordonanța președintelui Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia) ca urmare a suspendării judecătorului I. T. este o consecință directă a rezoluției Camerei disciplinare. Ca urmare a „caracteristicilor structurale” ale acesteia, camera respectivă nu reprezintă o „instanță judecătorească”, potrivit dreptului național sau al Uniunii. Instanța de trimitere consideră că doar o examinare efectivă a rezoluției Camerei disciplinare îi va permite să aprecieze dacă reprezintă o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege și poate să se pronunțe în litigiile cu care este sesizată. Instanța de trimitere consideră că pronunțarea unei hotărâri de către un complet de judecată din care a făcut parte o persoană neautorizată poate aduce atingere dreptului părților de acces la o instanță și poate avea drept rezultat anularea în recurs a deciziei sale²⁶, fie pentru că instanța nu a fost compusă în mod corespunzător²⁷, fie ca urmare a unei încălcări a dreptului Uniunii.

38. Instanța de trimitere consideră că aprecierea aspectului dacă ea îndeplinește cerința constituirii în prealabil prin lege necesită o examinare a efectului obligatoriu al rezoluției Camerei disciplinare. Atât legislația națională, cât și jurisprudența Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională), potrivit căreia instanțele naționale nu pot revizui numirea unui judecător, inclusiv legalitatea rolului președintelui Republicii Polone²⁸ și al KRS în procedura de numire²⁹, se opun efectuării acestei examinări. În plus, efectuarea unei atare examinări este considerată a fi abatere disciplinară. Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă dreptul Uniunii se opune unei astfel de legislații naționale și jurisprudenței menționate mai sus a Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională).

39. Instanța de trimitere are îndoieli și cu privire la aspectul dacă ea este obligată să respecte rezoluția Camerei disciplinare și orice consecințe pe care aceasta le-ar putea avea pentru componența sa, inclusiv validitatea suspendării judecătorului I. T. Curtea a subliniat în repetate rânduri importanța pe care o deține „principiul autorității de lucru judecat” atât în ordinea juridică a Uniunii, cât și în cea a statelor sale membre. Astfel, pentru a garanta atât stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice, cât și o bună administrare a justiției, este necesar ca hotărârile judecătorești rămase definitive să nu mai poată fi contestate. Prin urmare, dreptul Uniunii nu

²² Temeiul juridic al acestei ordonanțe, datată 24 noiembrie 2020, a fost articolul 47b alineatele 1 și 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun.

²³ Cu excepția cauzei VIII K 105/17.

²⁴ Cu excepția cauzei VIII K 105/17, în care s-a formulat cererea de decizie preliminară în cauza C-615/20.

²⁵ Hotărârea din 26 martie 2020, Reexaminare Simpson/Consiliul și HG/Comisia (C-542/18 RX-II și C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, punctul 57 și jurisprudența citată) (denumită în continuare „Hotărârea Simpson”).

²⁶ De către Sąd Najwyższy (Curtea Supremă).

²⁷ A se vedea articolul 439 alineatul 1 punctele 1 și 2 coroborat cu articolul 523 alineatul 1 din Codul de procedură penală.

²⁸ Denumit în continuare „Președintele Republicii”.

²⁹ A se vedea hotărârea din 4 martie 2020, TK (cauza P 22/19) și ordonanța din 20 aprilie 2020, TKz (cauza U 1/20).

impune instanței naționale să înlăture aplicarea normelor interne de procedură care conferă autoritate de lucru judecat unei decizii judecătorești, chiar dacă aceasta ar permite îndreptarea unei situații naționale incompatibile cu acest drept³⁰.

40. Instanța de trimitere consideră că natura Camerei disciplinare face ca rezoluția acesteia din 18 noiembrie 2020 să nu constituie o „hotărâre judecătorească”, întrucât această denumire se aplică doar hotărârilor unui organ care îndeplinește cerințele protecției jurisdicționale efective prevăzute de dreptul Uniunii. Posibilitatea Camerei disciplinare de a suspenda un judecător – practic pentru o perioadă nedeterminată – nu asigură în niciun fel stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice și cu siguranță nu contribuie la buna administrare a justiției. În plus, instanța de trimitere se întreabă dacă obligația de a refuza conferirea de efecte obligatorii deciziilor Camerei disciplinare este valabilă și în ceea ce privește hotărârile altor organe ale statului, cum ar fi ministrul justiției, parchetul, președinții instanțelor judecătorești și Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională). Prin urmare, instanța de trimitere se întreabă dacă refuzul nejustificat de a permite unui judecător în privința căruia o astfel de urmărire penală a fost autorizată să facă parte din completul unei instanțe încalcă dreptul Uniunii.

41. În aceste condiții, Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Dreptul Uniunii – în special articolul 2 TUE și valoarea statului de drept consacrată de acesta, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și principiile supremației, cooperării loiale și securității juridice – trebuie interpretat în sensul că se opune aplicării unei reglementări a unui stat membru precum articolul 41b alineatele 1 și 3 din [Legea modificată privind organizarea instanțelor ordinare], potrivit căreia președintele instanței are posibilitatea – în mod individual și în lipsa unui control jurisdicțional – să decidă schimbarea compunerii instanței ca urmare a emiterii de către un organ precum [Camera disciplinară] a unei autorizații referitoare la angajarea răspunderii penale a unui judecător desemnat inițial (judecătorul I. T. din cadrul Sąd Okręgowy [Tribunalul Regional]), care presupune suspendarea obligatorie din funcțiile sale, ceea ce implică în special interdicția ca acel judecător să statueze în completele de judecată în cauzele în care a fost inițial desemnat, inclusiv în cauzele în care a fost desemnat înainte de emiterea acelei autorizații?
- 2) Dreptul Uniunii, în special dispozițiile menționate la prima întrebare, trebuie interpretat în sensul că se opune:
  - a) unei reglementări a unui stat membru, precum articolul 42a alineatele 1 și 2 și articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din [Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun], care interzice instanțelor naționale – cu ocazia verificării îndeplinirii de către o instanță a cerințelor care impun ca ea să fie constituită în prealabil prin lege – să examineze forța obligatorie și circumstanțele juridice ale autorizației emise de Camera disciplinară, menționată la prima întrebare, care se află la originea directă a modificării compunerii instanței, prevăzând totodată că încercarea unei asemenea examinări constituie temeiul răspunderii disciplinare a judecătorului?

³⁰ Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines (C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctele 88 și 89 și jurisprudența citată).

- b) jurisprudenței unei instanțe naționale precum Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională), potrivit căreia actele unor organe naționale precum [Președintele Republicii] și [KRS] referitoare la numirea unor persoane în cadrul unui organ precum Camera disciplinară nu intră sub incidența controlului jurisdicțional, nici chiar din perspectiva dreptului Uniunii, independent de gravitatea și de calificarea încălcării, iar actul de numire a persoanei pe un post de judecător are caracter definitiv și irevocabil?
- 3) Dreptul Uniunii, în special dispozițiile citate la prima întrebare, trebuie interpretat în sensul că se opune conferirii unei forțe obligatorii autorizației menționate la prima întrebare, în special în ceea ce privește suspendarea judecătorului din funcțiile sale, dacă a fost emisă de un organ precum Camera disciplinară, astfel încât:
- a) toate organele statului (inclusiv instanța de trimitere, precum și organele competente în materie de desemnare și de modificare a compunerii instanței naționale, în special președintele instanței) au obligația să nu ia în considerare această autorizație și să permită judecătorului instanței naționale vizat de autorizație să facă parte din completul de judecată al acestei instanțe;
- b) instanța în compunerea căreia nu se află un judecător vizat de autorizația respectivă nu este o instanță constituită în prealabil prin lege sau o instanță independentă și imparțială și, prin urmare, nu poate, în calitate de «instanță judecătorească», să se pronunțe cu privire la aspecte referitoare la aplicarea sau interpretarea dreptului Uniunii?
- 4) Pentru răspunsul dat la întrebările precedente prezintă importanță dacă, în speță, Camera disciplinară și Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) nu garantează o protecție jurisdicțională efectivă din cauza lipsei lor de independență și a încălcărilor constatate ale normelor privind numirea membrilor acestora?”

IV. Procedura în fața Curții

42. Prin decizia din 21 ianuarie 2021, președintele Curții a conexas cauzele C-615/20 și C-671/20 pentru buna desfășurare a fazei scrise și a fazei orale ale procedurii, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

43. Instanța de trimitere a solicitat examinarea în termen scurt a cererilor de decizie preliminară formulate în cauzele C-615/20 și C-671/20, în temeiul articolului 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură. Prin deciziile din 9 decembrie 2020 și, respectiv, din 21 ianuarie 2021, președintele Curții a respins aceste cereri. Acestea au beneficiat totuși de judecarea cu prioritate, în temeiul articolului 53 alineatul (3) din același Regulament de procedură.

44. Au prezentat observații scrise YP, Parchetul regional, guvernele belgian, danez, neerlandez, polonez, finlandez și suedez, precum și Comisia Europeană. Cu excepția lui YP, toate părțile menționate mai sus au prezentat observații orale și au răspuns la întrebările adresate de Curte în ședința care s-a desfășurat la 28 iunie 2022.

V. Aprecieri

A. Admisibilitate

45. Parchetul regional și guvernul polonez susțin că întrebările preliminare sunt inadmisibile. În lipsa oricărui element de legătură între aspectele în discuție în litigiile desfășurate în fața instanței de trimitere și dispozițiile de drept al Uniunii a căror interpretare este solicitată, nu ar fi necesar răspunsul la aceste întrebări pentru a permite acestei instanțe să se pronunțe asupra cauzelor cu care este sesizată³¹. Guvernul polonez adaugă că, chiar și în cazul în care Curtea ar autoriza instanța de trimitere să nu țină seama de rezoluția Camerei disciplinare, nicio dispoziție a dreptului polonez nu permite înlocuirea unui judecător desemnat să se pronunțe într-o cauză sau transferul acestor cauze către un alt judecător.

46. Comisia și guvernul suedez susțin că cererile de decizie preliminară sunt admisibile întrucât răspunsul Curții este necesar pentru a permite completului de judecată al instanței de trimitere să stabilească *in limine litis* dacă are competență să se pronunțe cu privire la acțiunile de natură penală din litigiile principale.

47. În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională beneficiază de o prezumție de relevanță. Refuzul Curții de a se pronunța asupra unor astfel de cereri adresate de o instanță națională este posibil numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate³².

48. Atât din modul de redactare, cât și din economia articolului 267 TFUE rezultă că procedura preliminară presupune ca o cauză să fie efectiv pendinte în fața instanțelor naționale, acestea fiind chemate să adopte în cadrul său o decizie susceptibilă să ia în considerare respectiva hotărâre pronunțată cu titlu preliminar. Justificarea trimiterii preliminare nu este formularea unor opinii consultative cu privire la probleme generale sau ipotetice, ci nevoia inerentă soluționării efective a unui litigiu³³. Curtea a subliniat de asemenea că un răspuns la întrebări preliminare poate fi necesar pentru a putea furniza instanțelor de trimitere o interpretare a dreptului Uniunii care să le permită să soluționeze chestiuni procedurale de drept național înainte de a se putea pronunța pe fondul litigiilor cu care sunt sesizate³⁴.

49. Întrebările adresate Curții în prezentele cauze urmăresc să stabilească dacă, având în vedere caracteristicile Camerei disciplinare, în special modul de numire a membrilor săi, dreptul Uniunii se opune dispozițiilor de drept național prin care această cameră poate autoriza urmărirea penală a unui judecător, ceea ce conduce astfel la suspendarea acestuia. În caz afirmativ, care sunt consecințele ce rezultă, potrivit dreptului Uniunii, în ceea ce privește legalitatea completului de judecată al instanței care soluționează litigiul principal? În asemenea condiții, instanța de

³¹ Hotărârea din 26 martie 2020, *Miasto Łowicz și Prokurator Generalny* (C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234, punctul 48). Potrivit guvernului polonez, cauzele penale aflate pe rolul instanței de trimitere privesc chestiuni pur interne cărora nu li se aplică articolul 47 din cartă și articolul 19 alineatul (1) TUE.

³² Hotărârea din 6 septembrie 2016, *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 20).

³³ Hotărârea din 8 septembrie 2010, *Winner Wetten* (C-409/06, EU:C:2010:503, punctul 38), și Hotărârea din 27 februarie 2014, *Pohotovosť* (C-470/12, EU:C:2014:101, punctele 28 și 29).

³⁴ Hotărârea din 16 noiembrie 2021, *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim și alții* (C-748/19-C-754/19, EU:C:2021:931, punctul 48 și jurisprudența citată).

trimitere urmărește să se stabilească dacă ea îndeplinește cerința constituirii în prealabil prin lege. Având în vedere că, în conformitate cu Hotărârea Simpson³⁵, o instanță poate fi obligată să verifice dacă, prin modul în care este compusă, reprezintă o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege atunci când se ivește o îndoială serioasă cu privire la acest aspect, interpretarea dreptului Uniunii solicitată de instanța de trimitere este necesară pentru a-i permite acesteia să soluționeze chestiuni procedurale ridicate *in limine litis* înainte ca această din urmă instanță să se poată pronunța cu privire la litigiul de natură penală cu care este sesizată³⁶.

50. Afirmarea potrivit căreia, în cazul în care rezoluția Camerei disciplinare este considerată contrară dreptului Uniunii, dreptul polonez nu permite înlocuirea unui judecător desemnat să se pronunțe într-o cauză sau transferul cauzelor ține de fondul deciziei de trimitere, referitor la domeniul de aplicare și la efectul dreptului Uniunii, precum și la supremația acestuia. Argumentele care privesc fondul unei cauze nu pot furniza un temei pentru declararea inadmisibilității unei cereri de decizie preliminară³⁷.

51. În ședință, guvernul polonez a invocat Hotărârea Prokurator Generalny și alții (Camera disciplinară a Curții Supreme – Numire)³⁸ pentru a-și susține argumentul potrivit căruia cererile de decizie preliminară sunt inadmisibile. În hotărârea menționată, Curtea a statuat că cererea de decizie preliminară era inadmisibilă, printre altele pentru motivul că întrebările adresate, privind existența unui raport de muncă între un judecător și Camera disciplinară, se refereau la un alt litigiu decât cel care făcea obiectul procedurii desfășurate în fața instanței de trimitere. Pentru a stabili obiectul întrebărilor adresate și pentru a furniza un răspuns adecvat, Curtea ar fi fost constrânsă să examineze aspecte care depășeau obiectul litigiului din cadrul procedurii desfășurate în fața instanței de trimitere. Curtea a statuat totodată că cererea de decizie preliminară formulată în respectiva cauză urmărea în esență obținerea unei forme de invalidare *erga omnes* a numirii unui judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), chiar dacă dreptul național nu autoriza să se conteste numirea judecătorilor prin intermediul unei acțiuni directe în anularea unei asemenea numiri. După cum se precizează la punctul 49 din prezentele concluzii, nu acesta este cazul în speță.

52. Prin urmare, propunem Curții să respingă obiecțiile formulate cu privire la admisibilitatea întrebărilor adresate de instanța de trimitere.

³⁵ A se vedea punctul 57.

³⁶ A se vedea prin analogie Hotărârea din 16 noiembrie 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim și alții (C-748/19-C-754/19, EU:C:2021:931, punctul 49). A se vedea de asemenea Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, EU:C:2021:798, punctele 93 și 94).

³⁷ A se vedea prin analogie Hotărârea din 16 noiembrie 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim și alții (C-748/19-C-754/19, EU:C:2021:931, punctul 54 și jurisprudența citată).

³⁸ Hotărârea din 22 martie 2022 (C-508/19, EU:C:2022:201, punctele 60-71).

B. Cu privire la fond

1. Observații preliminare

53. Obiectul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor³⁹ în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor)⁴⁰, se suprapune în parte cu cel al prezentei proceduri preliminare. Deși procedurile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și cererile de decizie preliminară reprezintă proceduri diferite, cu efecte juridice distincte⁴¹, ne vom referi, atunci când se va dovedi adecvat, la concluziile pe care le vom prezenta în respectiva acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor la aceeași dată ca și prezentele concluzii. Mai precis, punctele 46-60 din concluziile pe care le vom prezenta în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor), expun ceea ce considerăm că reprezintă propuneri consacrate de drept, relevante pentru soluționarea prezentelor cauze.

2. Prima, a doua și a treia întrebare formulate în cauza C-615/20

54. Prin intermediul primei, al celei de a doua și al celei de a treia întrebări formulate în cauza C-615/20, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și articolul 47 din cartă se aplică în cauzele referitoare la autorizarea, printre altele, a urmăririi penale, a plasării în detenție și a suspendării judecătorilor și a judecătorilor asistenți, precum și a reducerii obligatorii a remunerației acestora. În caz afirmativ, aceste dispoziții trebuie să fie interpretate în sensul că se opun normelor naționale care conferă Camerei disciplinare competența de a se pronunța asupra unor astfel de cauze în primă și a doua instanță, având în vedere că anumite caracteristici ale acestei camere, inclusiv modalitatea de numire a membrilor săi, dau naștere unor îndoieli referitoare la aspectul dacă ea constituie o „instanță judecătorească”, în sensul articolului 47 din cartă?

55. Examinarea acestor întrebări necesită, în primul rând, o evaluare a pertinentei articolului 47 din cartă în contextul cauzei C-615/20 și al cauzei C-671/20. Potrivit unei jurisprudențe constante, o persoană care invocă dreptul la o cale de atac efectivă în temeiul articolului 47 din cartă într-un anumit caz trebuie să se prevaleze de drepturile sau de libertățile garantate de dreptul Uniunii sau trebuie să facă obiectul unei urmăririi penale care să constituie o punere în aplicare a dreptului Uniunii, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă. Din deciziile de trimitere formulate în cauzele C-615/20 și C-671/20 nu reiese că YP sau M. M. se prevalează de un drept pe care li l-ar conferi o dispoziție a dreptului Uniunii sau că fac obiectul unei urmăririi penale care ar constitui o punere în aplicare a dreptului Uniunii. În aceste condiții, articolul 47 din cartă nu se aplică în cauzele principale. Cu toate acestea, din moment ce articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE impune tuturor statelor membre stabilirea căilor de atac necesare pentru a asigura, în domeniile reglementate de dreptul Uniunii⁴², o protecție

³⁹ În temeiul articolului 258 TFUE.

⁴⁰ JO 2021, C 252, p. 9.

⁴¹ Efectele diferite ale hotărârilor Curții pronunțate în temeiul articolelor 258 TFUE și 267 TFUE nu trebuie exagerate. Cu titlu de exemplu, în Hotărârea din 10 martie 2022, Grossmania (C-177/20, EU:C:2022:175), Curtea a descris recent efectele combinate pe care le pot avea hotărârile pronunțate de ea în temeiul celor două proceduri.

⁴² Nu se contestă că instanța de trimitere, în calitate de instanță judecătorească în sensul dreptului Uniunii, acționează în cadrul ordinii juridice poloneze în „domeniile reglementate de dreptul Uniunii”, în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, și, prin urmare, trebuie să îndeplinească cerințele protecției jurisdicționale efective. Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ž. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, EU:C:2021:798, punctul 106 și jurisprudența citată).

jurisdicțională efectivă, în sensul, printre altele, al articolului 47 din cartă, orice interpretare a celei dintâi dispoziții trebuie să fie luată în considerare în mod corespunzător în vederea interpretării acestei din urmă dispoziții⁴³.

56. În al doilea rând, vom reveni pentru a analiza relevanța a două ordonanțe privind măsuri provizorii date în două acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor inițiate împotriva Republicii Polone. În Ordonanța din 8 aprilie 2020, Curtea a dispus suspendarea anumitor activități ale Camerei disciplinare. Instanța de trimitere din prezenta cerere de decizie preliminară exprimă unele rezerve cu privire la aspectul dacă, având în vedere ordonanța dată în cauza menționată, Camera disciplinară ar putea să se pronunțe în cauze prin care se solicită autorizarea urmăririi penale și a suspendării unui judecător. Instanța de trimitere a adresat de asemenea o serie de întrebări referitoare la relevanța suspendării, astfel cum aceasta a fost dispusă, în scopul soluționării prezentelor litigii⁴⁴.

57. Dispozitivul Ordonanței din 8 aprilie 2020 impune suspendarea anumitor activități desfășurate de Camera disciplinară în temeiul anumitor dispoziții⁴⁵ din Legea modificată privind Curtea Supremă. Aceste dispoziții au furnizat temeiul juridic al competenței Camerei disciplinare pentru a se pronunța în procedurile disciplinare îndreptate împotriva judecătorilor. Ele sunt total diferite de temeiul juridic al competenței Camerei disciplinare de autorizare a urmăririi penale, a plasării în detenție și a suspendării judecătorilor, precum și a reducerii remunerației lor, ceea ce constituie obiectul procedurilor care se află la originea prezentelor trimiteri preliminare⁴⁶. Considerăm, așadar, că Ordonanța din 8 aprilie 2020 este lipsită de relevanță pentru chestiunile care se ridică pentru a fi soluționate în speță⁴⁷.

58. În schimb, Ordonanța dată de vicepreședinta Curții la 14 iulie 2021 în cauza C-204/21 R, Comisia/Polonia⁴⁸, pare a fi relevantă. Dispozitivul acesteia impune printre altele Republicii Polone să suspende aplicarea dispozițiilor articolului 27 alineatul 1 punctul 1a din Legea modificată privind Curtea Supremă și a dispozițiilor Legii modificate privind organizarea instanțelor de drept comun care acordă Camerei disciplinare competența de a se pronunța asupra cererilor de autorizare a inițierii unei proceduri penale împotriva judecătorilor sau a judecătorilor asistenți⁴⁹. Această ordonanță impune de asemenea Republicii Polone să suspende efectele tuturor deciziilor adoptate deja de Camera disciplinară în temeiul dispozițiilor mai sus citate și să se abțină să trimită cauzele menționate în acestea în fața unei instanțe care nu îndeplinește cerințele de independență⁵⁰.

⁴³ Hotărârea din 22 februarie 2022, RS (Efectele deciziilor unei curți constituționale) (C-430/21, EU:C:2022:99, punctele 34-37 și jurisprudența citată).

⁴⁴ A se vedea prima întrebare litera c) și a treia întrebare litera f) adresate în cauza C-615/20.

⁴⁵ Și anume articolul 3 punctul 5, articolul 27 și articolul 73 alineatul 1. În conformitate cu Ordonanța din 8 aprilie 2020, Republica Polonă a fost de asemenea obligată să se abțină de la transmiterea cauzelor pendinte în fața Camerei disciplinare a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) unui complet de judecată care nu îndeplinea cerințele de independență definite, printre altele, în Hotărârea A. K.

⁴⁶ A se vedea articolul 27 alineatul 1 punctul 1a din Legea modificată privind Curtea Supremă și articolul 80, articolul 110 alineatul 2a și articolul 129 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun.

⁴⁷ În orice caz, suspendarea a luat sfârșit odată cu pronunțarea Hotărârii din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor) (C-791/19, EU:C:2021:596) (denumită în continuare „Hotărârea privind regimul disciplinar al judecătorilor”). Constatarea potrivit căreia guvernul polonez nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE prin faptul că nu a garantat independența și imparțialitatea Camerei disciplinare și în special criteriile pe care s-a întemeiat Curtea pentru a ajunge la această constatare sunt deosebit de relevante pentru prezentele cauze. A se vedea de asemenea Hotărârea A. K.

⁴⁸ Ordonanța vicepreședintei Curții din 14 iulie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, EU:C:2021:593) (denumită în continuare „Ordonanța din 14 iulie 2021”).

⁴⁹ Cu efect imediat și în așteptarea pronunțării hotărârii de finalizare a procedurii aferente cauzei C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor).

⁵⁰ Astfel cum au fost definite în Hotărârea A. K.

59. Pentru a asigura punerea efectivă în aplicare a Ordonanței din 14 iulie 2021, la 27 octombrie 2021, vicepreședinta Curții a obligat Republica Polonă la plata periodică a unei penalități în valoare de 1 000 000 de euro pe zi de la data notificării acestei ordonanțe până la îndeplinirea de către acest stat membru a obligațiilor care decurg din Ordonanța din 14 iulie 2021 sau, în caz contrar, până la data pronunțării hotărârii de finalizare a procedurii desfășurate în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor)⁵¹.

60. În ședință, Comisia a confirmat⁵² că Republica Polonă nu a informat-o cu privire la eventuale măsuri pe care acest stat membru le-ar fi adoptat pentru a respecta Ordonanța din 14 iulie 2021. Comisia a adăugat că, în urma acestei ordonanțe, judecătorul I. T. ar fi trebuit să fie repus în funcție începând de la 14 iulie 2021 până la pronunțarea hotărârii în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor).

61. În al treilea rând, guvernul polonez a arătat în ședință că, prin ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Legea de modificare a Legii privind Curtea Supremă și a altor legi) din 9 iunie 2022 (Dz. U. 2022, poziția 1259) (denumită în continuare „Legea din 9 iunie 2022”), Camera disciplinară a fost desființată. Începând cu intrarea în vigoare a acestei legi, un judecător poate contesta o rezoluție definitivă a Camerei disciplinare de autorizare a urmăririi penale a acestuia în fața nou-înființatei Izba Odpowiedzialności Zawodowej (Camera pentru răspundere profesională) a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) (denumită în continuare „Camera pentru răspundere profesională”).

62. Prin articolul 8 din Legea din 9 iunie 2022, începând cu data intrării în vigoare a acesteia⁵³, Camera disciplinară este desființată și se înființează Camera pentru răspundere profesională. Camera pentru răspundere profesională trebuie să se pronunțe asupra tuturor cauzelor nesoluționate încă de Camera disciplinară la data de 15 iulie 2022. În temeiul articolului 18 din Legea din 9 iunie 2022, în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a acestei legi, un judecător poate să depună o moțiune în fața Camerei pentru răspundere profesională în scopul reluării procedurii privind o rezoluție a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) de autorizare a urmăririi penale a acestuia și care a fost adoptată de un complet de judecată în care s-a pronunțat un judecător al Camerei disciplinare.

63. În pofida desființării Camerei disciplinare, reiese că judecătorul I. T. rămâne suspendat din exercitarea funcțiilor sale în temeiul dreptului național, deși acesta poate⁵⁴ depune o moțiune în fața Camerei pentru răspundere profesională în vederea contestării rezoluției Camerei disciplinare. Astfel, întrebările instanței de trimitere sunt în continuare pertinente. Pentru a analiza legalitatea suspendării judecătorului I. T., este necesar să se examineze atât aspectul dacă respectiva Camera disciplinară respectă cerințele prevăzute la articolul 2 TUE și la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborate cu cele prevăzute la articolul 47 din cartă, cât și consecințele pe care le are pentru componența instanței de trimitere orice nerespectare a acestor dispoziții.

64. Sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, din cele prezentate mai sus reiese că, deși Camera disciplinară a adoptat rezoluția în a doua instanță, în temeiul dreptului polonez, judecătorul I. T. poate să conteste în prezent valabilitatea acestei rezoluții, precum și faptul că rezoluția Camerei disciplinare nu mai beneficiază de autoritate de lucru judecat.

⁵¹ Ordonanța vicepreședintei Curții din 27 octombrie 2021, Comisia/Polonia (C-204/21 R, nepublicată, EU:C:2021:878).

⁵² Fără a fi contrazisă de guvernul polonez.

⁵³ Sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, această lege a intrat în vigoare la 15 iulie 2022.

⁵⁴ De exemplu în scopul ridicării suspendării sale.

65. Revenind la prima, a doua și a treia întrebare formulate în cauza C-615/20, deși organizarea justiției în statele membre, inclusiv normele de reglementare a procedurilor penale împotriva judecătorilor, intră în competența acestora, exercitarea acestei competențe trebuie să respecte dreptul Uniunii. Atunci când un stat membru prevede norme specifice care reglementează procedurile penale împotriva judecătorilor⁵⁵, cerința privind accesul la o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege impune ca, pentru a înlătura, în percepția justițiabililor, orice îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în privința unor elemente exterioare, în special a unor influențe directe sau indirecte ale puterilor legislativă sau executivă susceptibile să orienteze deciziile acestora, aceste norme specifice să fie justificate de imperative obiective și verificabile legate de buna administrare a justiției și, la fel ca normele privind răspunderea disciplinară a acestor judecători, să prevadă garanțiile necesare care să asigure că aceste proceduri penale nu pot fi utilizate ca sistem de control politic al activității judecătorilor menționați și să garanteze pe deplin drepturile consacrate la articolele 47 și 48 din cartă⁵⁶.

66. În temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, statele membre trebuie să se asigure că instanțele care sunt susceptibile să se pronunțe asupra aplicării sau a interpretării dreptului Uniunii îndeplinesc cerințele unei protecții jurisdicționale efective⁵⁷. Prin însăși natura lor, cauzele care intră în competența Camerei disciplinare în temeiul articolului 80, al articolului 110 alineatul 2a și al articolului 129 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun și al articolului 27 alineatul 1 punctul 1a din Legea modificată privind Curtea Supremă⁵⁸ au o incidență imediată, directă și profundă asupra statutului judecătorilor și a exercitării funcției acestora⁵⁹. Rezultă că măsurile adoptate în temeiul acestor dispoziții ale dreptului polonez în ceea ce îi privește pe judecătorii instanțelor poloneze care sunt susceptibili să se pronunțe asupra aplicării sau a interpretării dreptului Uniunii trebuie să poată fi controlate de un organ care îndeplinește el însuși cerințele unei protecții jurisdicționale efective, în conformitate cu articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE⁶⁰. Întrucât Camera disciplinară are competența să aplice dispozițiile de drept polonez menționate mai sus, aceasta trebuie să ofere toate garanțiile necesare în ceea ce privește independența, imparțialitatea și constituirea sa în prealabil prin lege, pentru a preveni orice risc ca măsurile pe care le adoptă în temeiul acestora să poată fi utilizate ca sistem de control politic al conținutului hotărârilor judecătorești. Întemeindu-se în mare măsură pe factorii pe care i-a subliniat anterior în Hotărârea A. K.⁶¹ și în Hotărârea privind regimul disciplinar al judecătorilor, Curtea a statuat în mod categoric, prin referire la considerentele expuse la punctele 89-110 din aceasta din urmă, că Camera disciplinară nu a respectat cerințele de independență și imparțialitate prevăzute la articolul 19 al doilea paragraf TUE. Curtea s-a întemeiat printre altele pe faptul că înființarea *ex nihilo* a Camerei disciplinare, care avea competență exclusivă să soluționeze anumite cauze în materie

⁵⁵ Așa cum au indicat guvernul polonez și Comisia în observațiile lor, în lipsa normelor Uniunii în materie, revine statelor membre obligația de a stabili dacă anumite acțiuni întreprinse de un judecător sunt de natură disciplinară sau penală. Astfel, în principiu, dreptul Uniunii nu se opune unei dispoziții precum articolul 181 din Constituția Republicii Polone, care prevede ridicarea imunității unui judecător în raport cu urmărirea penală și plasarea sa în detenție de către o instanță judecătorească constituită prin lege. A se vedea a doua întrebare adresată în cauza C-615/20.

⁵⁶ Hotărârea din 18 mai 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, EU:C:2021:393, punctele 210-213). A se vedea a doua întrebare litera a) adresată în cauza C-615/20.

⁵⁷ A se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153, punctul 112 și jurisprudența citată).

⁵⁸ Privind autorizarea inițierii unei proceduri penale împotriva judecătorilor sau a judecătorilor asistenți sau a plasării acestora în arest preventiv, precum și dreptul muncii și al securității sociale în raport cu judecătorii Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) și pensionarea obligatorie a acestor judecători.

⁵⁹ A se vedea de asemenea Ordonanța din 14 iulie 2021 (punctul 81).

⁶⁰ A se vedea prin analogie Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor (punctele 80 și 83).

⁶¹ A se vedea prima întrebare litera a) și a treia întrebare litera d) adresate în cauza C-615/20.

disciplinară, a coincis cu adoptarea reglementării naționale care a subminat inamovibilitatea și independența judecătorilor Sąd Najwyższy (Curtea Supremă). Hotărârea a arătat că, spre deosebire de celelalte camere ale Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), Camera disciplinară beneficia de un grad deosebit de ridicat de autonomie organizațională, funcțională și financiară în cadrul acestei instanțe. Remunerația judecătorilor Camerei disciplinare o depășea de asemenea cu aproximativ 40 % pe cea a judecătorilor repartizați la celelalte camere ale Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), fără să se invoce vreo justificare obiectivă pentru un astfel de tratament preferențial.

67. La momentul instituirii sale, Camera disciplinară trebuia să fie compusă exclusiv din judecători noi numiți de Președintele Republicii la propunerea KRS⁶². KRS a fost complet restructurat înainte ca aceste numiri să fi fost efectuate⁶³. Potrivit Curții, asemenea modificări erau susceptibile să dea naștere unui risc, care lipsea în cadrul procedurii de selecție astfel cum funcționa aceasta anterior, ca puterile legislativă și executivă să aibă o mai mare influență asupra KRS și să submineze independența acestui organ. În plus, nou-înființatul KRS a fost instituit prin reducerea mandatului de patru ani al acelor membri ai săi care făceau până atunci parte din acest organ. Curtea a constatat totodată că reforma legislativă a KRS a fost realizată simultan cu adoptarea unei noi Legi privind Curtea Supremă⁶⁴, prin care s-a înfăptuit o reformă de amploare a acestui organ⁶⁵.

68. Potrivit Curții, toate aceste elemente au generat în percepția justițiabililor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea Camerei disciplinare în privința unor elemente exterioare, în special în raport cu influențele directe sau indirecte din partea puterilor legislative și executive poloneze, și la imparțialitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă. Aceste elemente puteau conduce la o absență a aparenței de independență sau de imparțialitate a Camerei disciplinare, subminând astfel încrederea pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică și într-un stat de drept⁶⁶.

69. O examinare globală a procedurii de numire a judecătorilor Camerei disciplinare și a condițiilor în care aceasta a funcționat nu exclude existența unor îndoieli legitime referitoare la posibilitatea exercitării unei presiuni externe asupra membrilor săi⁶⁷. La momentul redactării, persistă îndoielile legitime referitoare la independența și la imparțialitatea Camerei disciplinare, prezentate în Hotărârea privind regimul disciplinar al judecătorilor și în Hotărârea A. K. Aceste îndoieli afectează nu doar regimul disciplinar al judecătorilor din Polonia, ci și normele privind autorizarea urmăririi penale, a plasării în detenție și a suspendării judecătorilor sau a judecătorilor asistenți, precum și reducerea obligatorie a remunerației acestora.

⁶² Excluzând astfel orice posibilitate de a transfera la această cameră judecători care activau deja la Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), chiar dacă asemenea transferuri erau în principiu permise.

⁶³ 23 dintre cei 25 de membri ai KRS în noua sa compunere au fost numiți de puterile executive și legislative poloneze sau erau membri ai puterilor menționate. Anterior, judecătorii selectau chiar din rândul lor 15 membri ai KRS.

⁶⁴ Ustawa o Sądzie Najwyższym (Legea privind Curtea Supremă) din 8 decembrie 2017 (Dz. U. din 2018, punctul 5), în versiunea consolidată publicată în Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej din 2019 (poziția 825).

⁶⁵ Care includea în special instituirea a două noi camere în cadrul acestei instanțe, una fiind Camera disciplinară, alături de introducerea unui mecanism de reducere a vârstei de pensionare a judecătorilor Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) și de aplicare a acestuia judecătorilor în serviciul acestei instanțe. Încetarea prematură a mandatului anumitor membri ai KRS și reorganizarea acestui organ au avut loc într-un context în care era de așteptat ca numeroase posturi să devină vacante în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), în special în cadrul Camerei disciplinare a acesteia.

⁶⁶ Curtea a reținut totodată că o asemenea evoluție reprezenta un regres în ceea ce privește protecția valorii statului de drept. Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor (punctul 112).

⁶⁷ A se vedea punctul 212 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor).

70. Instanța de trimitere a descris de asemenea legăturile existente între ministrul polonez al justiției și procuror, între ministrul polonez al justiției și KRS și între KRS și Camera disciplinară⁶⁸. În acest sens, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă, în raport cu părțile în litigiile cu care este sesizată, Camera disciplinară acționează ca un terț⁶⁹.

71. Potrivit unei jurisprudențe consacrate, cerința de independență a instanțelor cuprinde două aspecte. Primul aspect, de ordin extern, presupune ca o instanță să își exercite funcțiile în deplină autonomie, fără a fi supusă vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, fiind astfel protejată de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora. Al doilea aspect, descris ca fiind de ordin intern, este legat de noțiunea de imparțialitate și vizează echidistanța față de părțile în litigiu și de interesele lor. Instanțele trebuie să fie obiective și să nu aibă niciun interes în soluționarea litigiilor cu care sunt sesizate, în afara strictei aplicări a normei de drept⁷⁰.

72. Îndoielile instanței de trimitere se referă la cel al doilea aspect al ceea ce reprezintă o instanță independentă și la percepția potrivit căreia, atunci când se pronunță pe baza autorizațiilor de urmărire penală a judecătorilor și de suspendare a acestora, Camera disciplinară nu este nici independentă, nici imparțială. Sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, legăturile instituționale directe și indirecte pe care această instanță le descrie ca existând între ministrul justiției polonez, procuror⁷¹, KRS și Camera disciplinară, astfel cum acestea sunt prezentate la punctele 28 și 29 din prezentele concluzii⁷², sporește riscul, deja considerabil, ca aceasta din urmă să nu fie percepută ca o instanță pe deplin neutră atunci când se pronunță asupra chestiunilor respective. Aceste legături sunt de natură să submineze și mai mult încrederea pe care trebuie să o inspire justiția într-o societate democratică guvernată de statul de drept.

73. Prin urmare, propunem Curții să declare că articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, interpretate în lumina articolului 47 din cartă, se aplică în situațiile în care o instanță judecătorească autorizează, în conformitate cu dreptul național, printre altele, urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor sau a judecătorilor asistenți, precum și reducerea corespunzătoare a remunerației acestora. Aceste dispoziții ale dreptului Uniunii se opun normelor naționale care acordă competența de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor sau a judecătorilor asistenți, precum și reducerea corespunzătoare a remunerației acestora unei instanțe care nu îndeplinește cerințele de independență, de imparțialitate sau de constituire în prealabil prin lege.

3. A doua întrebare formulată în cauza C-671/20

74. Instanța de trimitere urmărește să se stabilească dacă dreptul Uniunii, în special articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, se opune unor dispoziții naționale precum articolul 42a alineatele 1 și 2 și articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din Legea modificată privind

⁶⁸ A se vedea punctele 28 și 29 din prezentele concluzii. A se vedea de asemenea a treia întrebare litera e) adresată în cauza C-615/20. Curtea a afirmat că rolul KRS în procedura de numire a judecătorilor Camerei disciplinare este decisiv și că independența acesteia față de autoritățile politice este discutabilă, dând astfel naștere unor îndoieli legitime referitoare la independența și la imparțialitatea acestei camere. Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor (punctele 101 și 108).

⁶⁹ A se vedea a treia întrebare litera f) adresată în cauza C-615/20.

⁷⁰ Hotărârea A. K. (punctele 120-122).

⁷¹ A se vedea punctul 28 din prezentele concluzii. Se poate face o analogie cu Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetul din Lübeck și Parchetul din Zwickau) (C-508/18, EU:C:2019:456, punctele 73-90), privind legăturile existente între ministrul german al justiției și parchet în legătură cu riscul ca cel dintâi să îi dea instrucțiuni acestuia din urmă în anumite cazuri.

⁷² Alături de ceilalți factori la care a făcut referire Curtea în Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor.

organizarea instanțelor de drept comun, care, în primul rând, interzic instanțelor naționale, atunci când verifică dacă, prin modul în care sunt compuse, ele reprezintă o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, să controleze legalitatea și efectul obligatoriu al deciziilor Camerei disciplinare de autorizare a urmăririi penale, a plasării în detenție și a suspendării judecătorilor și, în al doilea rând, consideră o astfel de verificare ca fiind o abatere disciplinară. Instanța de trimitere se întreabă de asemenea dacă aceste dispoziții de drept al Uniunii se opun jurisprudenței Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) care interzice controlul judiciar al actului de numire a judecătorilor de către Președintele Republicii și al actelor adoptate de KRS în cursul acestei proceduri de numire.

75. Un corolar al dreptului de acces la o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege este faptul că orice justițiabil are posibilitatea de a invoca o încălcare a acestui drept⁷³. Atunci când intervine în această privință o contestație care nu este în mod vădit și de la bun început lipsită de seriozitate⁷⁴, orice instanță⁷⁵ are obligația de a verifica dacă, prin modul în care este compusă, este o asemenea instanță independentă și imparțială. Această verificare este necesară pentru a susține încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o inspire justițiabilului. Un astfel de control reprezintă, așadar, o formalitate esențială a cărei respectare intră în domeniul de aplicare al ordinii publice și trebuie analizată fie atunci când este invocată de părți, fie din oficiu⁷⁶. Articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și cerințele stabilite în Hotărârea Simpson au un caracter transversal. Acestea se aplică ori de câte ori o jurisdicție poate fi obligată să se pronunțe asupra unor chestiuni în „domeniile reglementate de dreptul Uniunii”⁷⁷.

76. Guvernul polonez consideră că nici Hotărârea A. K. și nicio jurisprudență națională în sensul că respectiva Cameră disciplinară nu reprezintă o instanță independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, nu poate repune în discuție actul de numire a judecătorilor acestei camere de către Președintele Republicii.

77. Textul articolului 42a alineatele 1 și 2 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun, citat la punctul 11 din prezentele concluzii, nu se limitează, la prima vedere, la a împiedica o instanță să aibă competența de a anula *erga omnes* actul de numire a unui judecător de către Președintele Republicii. În schimb, acesta împiedică în mod clar toate instanțele poloneze, sesizate fie din oficiu, fie la cererea unei părți, să invoce sau să abordeze, în orice fel de împrejurări și pentru orice motiv, aspectul dacă o instanță poate respecta dreptul fundamental la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege, sau dacă un judecător a fost numit în mod legal ori poate exercita funcții judiciare indiferent de natura nelegalității invocate, de actul sau de procedura contestată ori de calea de atac disponibilă. În opinia noastră, textul dispozițiilor din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun este atât de larg pentru a împiedica o instanță națională să examineze chestiuni referitoare la componența oricărei instanțe, așa cum impune jurisprudența Curții⁷⁸.

⁷³ Hotărârea Simpson (punctul 55).

⁷⁴ A se vedea Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost/UFEX și alții (C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 46).

⁷⁵ A se vedea Hotărârea Simpson (punctul 57) și Hotărârea din 24 martie 2022, Wagenknecht/Comisia (C-130/21 P, EU:C:2022:226, punctul 15), în ceea ce privește Curtea de Justiție și Tribunalul. A se vedea Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, EU:C:2021:798, punctele 126-131), în ceea ce privește instanțele judecătorești ale statelor membre.

⁷⁶ A se vedea Hotărârea Simpson (punctele 55 și 57) și Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost/UFEX și alții (C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 46).

⁷⁷ Hotărârea din 27 februarie 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, punctele 29, 36 și 37).

⁷⁸ Hotărârea Simpson (punctul 55).

78. Dispozițiile prevăzute la articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun par să întărească interdicțiile prevăzute la articolul 42a alineatele 1 și 2 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun. Articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun pare să cuprindă toate încercările de a contesta orice aspect al procedurii care conduce la numirea unui judecător⁷⁹, inclusiv, de exemplu, respectarea cerinței ca o instanță să fie constituită în prealabil prin lege. Întrucât articolul 42a alineatele 1 și 2 și articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun împiedică aceste instanțe să verifice aspectul dacă ele respectă articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, interpretat în lumina articolului 47 din cartă, astfel cum au fost interpretate în Hotărârea Simpson, dispozițiile menționate ale dreptului Uniunii se opun unor astfel de dispoziții ale dreptului național.

79. În ceea ce privește jurisprudența Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională)⁸⁰, deși Curtea admite⁸¹ că faptul că deciziile Președintelui Republicii de numire a judecătorilor în cadrul Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) nu sunt supuse controlului jurisdicțional în temeiul dreptului polonez nu dă naștere în sine unor probleme⁸², aceasta a statuat în repetate rânduri că un control jurisdicțional efectiv al propunerilor KRS de numire a judecătorilor – inclusiv, cel puțin, al examinării aspectului dacă a existat o exercitare *ultra vires* sau necorespunzătoare a funcției, o eroare de drept sau o eroare vădită de apreciere – este necesar atunci când în percepția justițiabililor apar îndoieli de natură sistemică cu privire la independența și la imparțialitatea judecătorilor numiți în urma respectivului proces⁸³. În plus, la punctele 104-107 din Hotărârea privind regimul disciplinar al judecătorilor, Curtea a descris o serie de factori, inclusiv rolul determinant jucat de KRS în procesul de numire a membrilor Camerei disciplinare, ca generând în percepția justițiabililor îndoieli legitime cu privire la independența și la imparțialitatea acestui organ. Din această jurisprudență⁸⁴ reiese în mod clar că propunerile KRS de numire a judecătorilor trebuie să facă obiectul controlului jurisdicțional, în lipsa căruia Camera disciplinară nu este considerată o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege și nu respectă cerințele prevăzute, printre altele, la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE⁸⁵. Această jurisprudență trebuie respectată de toate instanțele poloneze, inclusiv de Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională). În Hotărârea Grossman, Curtea a statuat că, în temeiul articolului 260 alineatul (1) TFUE, în cazul în care ea constată că un stat

⁷⁹ A se vedea Hotărârea din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153, punctul 128 și următoarele și jurisprudența citată). S-ar putea susține de exemplu că examinarea rolului pe care îl are KRS în procedura care conduce la numirea unui judecător reprezintă o abatere disciplinară.

⁸⁰ În Hotărârea din 4 martie 2020 (cauza P 22/19) (Dz. U. din 2020, poziția 413), Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) a considerat că dispozițiile de drept național care permit o moțiune de excludere a unui judecător dintr-o cauză, ca urmare a numirii sale defectuoase de către Președintele Republicii, care acționează la propunerea KRS, sunt incompatibile cu articolul 179 coroborat cu articolul 144 alineatul 3 punctul 17 din Constituția Republicii.

⁸¹ Hotărârea A. K. (punctul 145).

⁸² Punctul 129 din Hotărârea Curtii din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153), susține că „în condițiile în care lipsa eventuală a posibilității de a exercita o cale de atac jurisdicțională în contextul unui proces de numire pe posturi de judecător al unei instanțe supreme naționale poate, în anumite cazuri, să nu se dovedească problematică în raport cu cerințele care decurg din dreptul Uniunii, în special din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE”.

⁸³ Hotărârea din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153, punctele 128-136 și jurisprudența citată).

⁸⁴ Hotărârea A. K. A se vedea de asemenea Hotărârea din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153), și Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor.

⁸⁵ Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor privește competența Camerei disciplinare de a se pronunța în cauzele disciplinare privind judecătorii Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) și instanțele de drept comun. Astfel cum se arată la punctul 69 din prezentele concluzii și la punctul 212 din Concluziile pe care le vom prezenta în cauza C-204/21, Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor), motivarea ce rezultă din jurisprudența menționată se aplică și în cazul competenței Camerei disciplinare de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor și a judecătorilor asistenți, precum și reducerea remunerației acestora.

membru nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul tratatelor, acest stat membru este obligat să ia măsurile pe care le impune executarea hotărârii Curții, care are autoritate de lucru judecat pentru aspectele de fapt și de drept care au fost în mod efectiv sau necesar soluționate. În temeiul autorității asociate hotărârii Curții, instanța națională care examinează domeniul de aplicare al dispozițiilor dreptului Uniunii trebuie să țină seama de elementele juridice stabilite cu autoritate de lucru judecat în aceasta. În cazul în care autoritățile naționale competente nu reușesc să pună în aplicare o hotărâre a Curții de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, instanța națională este obligată să ia toate măsurile pentru a facilita realizarea efectului deplin al dreptului Uniunii în conformitate cu concluziile cuprinse în respectiva hotărâre⁸⁶.

80. În conformitate cu articolul 267 TFUE, hotărârea pe care Curtea o va pronunța în prezenta cauză este obligatorie pentru instanța de trimitere în ceea ce privește interpretarea dreptului Uniunii în scopul soluționării litigiului cu care este sesizată. Prin urmare, instanța de trimitere trebuie, dacă este cazul, să înlătore deciziile pronunțate de Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) dacă consideră, având în vedere hotărârea pronunțată de Curte, că acestea nu sunt conforme cu dreptul Uniunii, lăsând eventual neaplicată norma națională⁸⁷ care o obligă să se conformeze deciziilor pronunțate de Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională)⁸⁸.

81. Propunem, așadar, Curții să declare că articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, citite în lumina articolului 47 din cartă, trebuie să fie interpretate în sensul că se opun unor dispoziții naționale precum articolul 42a alineatele 1 și 2 și articolul 107 alineatul 1 punctul 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun, care, în primul rând, interzic instanțelor naționale, atunci când verifică dacă, prin modul în care sunt compuse, ele reprezintă o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, să controleze legalitatea și efectul obligatoriu al deciziilor Camerei disciplinare de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor și, în al doilea rând, consideră un astfel de control ca fiind o abatere disciplinară.

4. A patra întrebare formulată în cauza C-615/20 și prima, a treia și a patra întrebare formulate în cauza C-671/20

82. A patra întrebare formulată de instanța de trimitere în cauza C-671/20 pornește de la premisa că Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) nu garantează protecția jurisdicțională efectivă, fără a prezenta suficient de detaliat, după cum prevede articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții, motivul pentru care consideră că aceasta este situația. Rezultă că Curtea nu este în poziția de a asista instanța de trimitere prin efectuarea unei aprecieri cu privire la aspectul dacă Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) respectă printre altele articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Propunem, așadar, Curții ca, în măsura în care prin intermediul celei de a patra întrebări formulate în cauza C-671/20 i se solicită acesteia efectuarea aprecierii menționate, această întrebare să fie considerată inadmisibilă.

83. Prin intermediul celei de a patra întrebări formulate în cauza C-615/20 și prin intermediul primei și al celei de a treia întrebări formulate în cauza C-671/20, instanța de trimitere dorește în esență să afle care sunt consecințele constatării potrivit căreia Camera disciplinară nu a respectat

⁸⁶ Hotărârea din 10 martie 2022, Grossmania (C-177/20, EU:C:2022:175, punctele 35, 36 și 38 și jurisprudența citată).

⁸⁷ A se vedea articolul 190 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone.

⁸⁸ A se vedea prin analogie Hotărârea din 22 februarie 2022, RS (Efectul deciziilor unei curți constituționale) (C-430/21, EU:C:2022:99, punctele 73-75). A se vedea de asemenea Hotărârea din 2 martie 2021, A. B. și alții (Numirea judecătorilor în cadrul Curții Supreme – Căi de atac) (C-824/18, EU:C:2021:153, punctul 146), și Hotărârea din 18 mai 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, EU:C:2021:393, punctul 250).

printre altele articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, interpretat în lumina articolului 47 din cartă, în ceea ce privește competența acestei camere de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție, suspendarea și reducerea remunerației judecătorilor și a judecătorilor asistenți. Instanța de trimitere solicită în special să se stabilească dacă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și principiile supremației dreptului Uniunii, cooperării loiale și securității juridice se opun unor dispoziții naționale precum articolul 41b alineatele 1 și 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun, care permit modificarea completului de judecată al unei instanțe pe baza unei decizii a Camerei disciplinare de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție, suspendarea și reducerea remunerației unui judecător. Instanța dorește de asemenea să afle dacă articolul 2 TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și principiile supremației dreptului Uniunii, cooperării loiale și securității juridice impun tuturor organelor statului, inclusiv instanței de trimitere, să nu ia în considerare deciziile Camerei disciplinare, astfel încât să permită unui judecător, a cărui imunitate în raport cu urmărirea penală a fost ridicată și care a fost suspendat, să facă parte din completul respectivei instanțe⁸⁹. În sfârșit, instanța de trimitere ridică problema dacă judecătorul care l-a înlocuit pe judecătorul din respectiva instanță care a fost suspendat se poate pronunța asupra chestiunilor referitoare la aplicarea sau la interpretarea dreptului Uniunii⁹⁰.

84. La punctele 66-69 din prezentele concluzii se explică motivul pentru care, la momentul adoptării rezoluției referitoare la judecătorul I. T., Camera disciplinară nu reprezenta o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege și nu respecta, prin urmare, dispozițiile articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, interpretat în lumina articolului 47 din cartă⁹¹. Încălcarea acestor dispoziții este deosebit de gravă întrucât o examinare globală a procedurii de numire a judecătorilor Camerei disciplinare și a condițiilor în care această cameră și-a desfășurat activitatea nu exclude existența unor îndoieli legitime referitoare la posibilitatea ca o anumită presiune externă să fi fost exercitată asupra judecătorilor numiți în compunerea sa. În opinia noastră, această incertitudine a subminat integritatea acestei camere și a tuturor actelor pe care aceasta le-a adoptat, inclusiv rezoluția cu privire la judecătorul I. T.

85. Principiul supremației dreptului Uniunii, care stabilește preeminența dreptului Uniunii asupra dreptului statelor membre, impune tuturor organelor statelor membre să respecte pe deplin dispozițiile dreptului Uniunii, iar dreptul statelor membre nu poate aduce atingere, așadar, efectului conferit acestor dispoziții pe teritoriile lor respective. O instanță națională care se pronunță asupra unei cauze din sfera sa de competență are obligația de a nu aplica nicio dispoziție de drept național care este contrară unei dispoziții de drept al Uniunii ce are efect direct, precum articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE⁹². În plus, în temeiul principiului

⁸⁹ A se vedea a patra întrebare literele a) și b) adresată în cauza C-615/20 și a treia întrebare litera a) adresată în cauza C-671/20.

⁹⁰ A se vedea a treia întrebare litera b) adresată în cauza C-671/20. YP consideră că autorizația de urmărire penală a unui judecător poate fi dată doar de către o instanță judecătorească independentă și imparțială, în urma examinării echitabile și transparente a unei cauze. Întrucât Camera disciplinară nu a respectat niciuna dintre aceste cerințe, rezoluția sa este neavenită. Guvernul polonez consideră că suspendarea judecătorului I. T. este valabilă și participarea acestuia la litigiul penal ar aduce, prin urmare, atingere dreptului părților de acces la o instanță judecătorească independentă, constituită în prealabil prin lege.

⁹¹ Indiferent de natura competenței pe care intenționa să o exercite.

⁹² Întrucât jurisprudența existentă a Curții furnizează un răspuns clar la întrebarea dacă Camera disciplinară respectă dispozițiile articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE – în special în Hotărârea Regimul disciplinar al judecătorilor –, instanța națională este obligată să ia toate măsurile necesare, în limitele competenței sale, pentru a asigura aplicarea acestei interpretări. A se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 2022, Grossmania (C-177/20, EU:C:2022:175, punctul 38 și jurisprudența citată).

cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, statele membre sunt ținute să elimine consecințele ilicite ale unei încălcări a dreptului Uniunii⁹³. Aplicând principiul supremației dreptului Uniunii, rezoluția Camerei disciplinare este nulă și neavenită⁹⁴.

86. Desființarea Camerei disciplinare prin Legea din 9 iunie 2022 nu are drept consecință considerarea rezoluțiilor sale ca fiind nule și neavenite. Potrivit dreptului național, suspendarea judecătorului I. T. și reducerea remunerației sale rămân aplicabile. Pentru a remedia această situație, acesta din urmă trebuie să depună o moțiune la nou-înființata Cameră pentru răspundere profesională pentru a contesta rezoluția Camerei disciplinare. Revine Guvernului polonez⁹⁵ sarcina de a se asigura nu doar că competența Camerei disciplinare este exercitată de o instanță independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, ci și de a anula fără întârziere⁹⁶ efectele rezoluțiilor adoptate de această cameră⁹⁷. Aplicarea imediată și efectivă a dreptului Uniunii nu poate fi supusă obligației de introducere a unei acțiuni în fața Camerei pentru răspundere profesională. În caz contrar, eficacitatea dreptului Uniunii ar fi subminată în două moduri. În primul rând, ar depinde de inițiativa părților de a introduce noi acțiuni în fața acestei camere. În al doilea rând, rezoluțiile Camerei disciplinare ar rămâne în vigoare până la soluționarea respectivelor litigii.

87. Astfel cum se arată la punctele 62 și 64 din prezentele concluzii, rezoluția Camerei disciplinare nu pare să aibă autoritate de lucru judecat în temeiul dreptului polonez. Rezultă că jurisprudența Curții privind autoritatea de lucru judecat nu este aplicabilă acestei rezoluții⁹⁸. Rezultă cu atât mai clar din această jurisprudență⁹⁹ că, având în vedere că rezoluția Camerei disciplinare a fost adoptată de un organ care nu constituie o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, nicio considerație întemeiată pe principiul securității juridice sau având legătură cu o pretinsă autoritate de lucru judecat nu poate fi invocată în mod util în speță pentru a împiedica legiuitorul sau o instanță să considere nule și neavenite consecințele nelegale ale respectivei încălcări a dreptului Uniunii¹⁰⁰.

⁹³ Hotărârea din 10 martie 2022, Grossmania (C-177/20, EU:C:2022:175, punctul 63).

⁹⁴ A se vedea prin analogie Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, EU:C:2021:798, punctele 152-155).

⁹⁵ Și tuturor organelor acestui stat, inclusiv instanței de trimitere.

⁹⁶ A se vedea prin analogie Hotărârea din 9 martie 1978, Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49, punctul 23), care precizează printre altele că ar fi incompatibilă cu cerințele inerente ale înseși naturii dreptului comunitar orice dispoziție dintr-o ordine juridică națională sau orice practică legislativă, administrativă sau judiciară ce ar avea ca efect diminuarea eficienței dreptului comunitar prin faptul de a nega instanței competente să aplice acest drept prerogativa de a face, chiar în momentul acestei aplicări, tot ceea ce este necesar pentru a înlătura dispozițiile legislative naționale care ar constitui eventual un obstacol în calea eficienței depline a normelor comunitare. A se vedea de asemenea Hotărârea din 22 iunie 2010, Melki și Abdeli (C-188/10 și C-189/10, EU:C:2010:363, punctele 43 și 44 și jurisprudența citată).

⁹⁷ A se vedea Hotărârea din 19 noiembrie 1991, Francovich și alții (C-6/90 și C-9/90, EU:C:1991:428, punctul 36).

⁹⁸ A se vedea Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines (C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctele 88 și 89), și Hotărârea din 17 septembrie 2020, Rosneft și alții/Consiliul (C-732/18 P, nepublicată, EU:C:2020:727, punctul 52 și jurisprudența citată).

⁹⁹ A se vedea prin analogie Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire) (C-487/19, EU:C:2021:798, punctul 160).

¹⁰⁰ Aceasta nu înseamnă că judecătorii care au făcut obiectul procedurilor desfășurate în fața Camerei disciplinare în temeiul, de exemplu, al articolului 80 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun nu pot face obiectul unor proceduri ulterioare în temeiul acestei dispoziții în fața unei instanțe independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Revine însă autorităților competente ale statului obligația de a iniția din nou astfel de proceduri împotriva judecătorilor în cauză, după caz.

88. Prin urmare, recomandăm ca toate organele statului, inclusiv instanța de trimitere – din care face parte judecătorul I. T.¹⁰¹ –, precum și organele care au competența de a desemna și de a modifica componența instanțelor naționale¹⁰² să nu țină cont de rezoluția Camerei disciplinare și să îi permită judecătorului I. T. să se pronunțe în completul de judecată al instanței de trimitere¹⁰³.

89. Aceste observații sunt supuse importantei condiții ca o cauză să nu fi fost atribuită unui alt complet de judecată care constituie el însuși o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege. Deși eficacitatea dreptului Uniunii ar beneficia, fără îndoială, de eliminarea tuturor efectelor nefaste ale rezoluției Camerei disciplinare, inclusiv de anularea *ex nunc* a deciziilor de repartizare a cauzelor atribuite judecătorului I. T. unui alt complet de judecată, această abordare – care ar necesita ca toate cauzele atribuite anterior acestui judecător să fie redeschise și/sau rejudecate – nu ar lua în considerare drepturile justițiabililor la securitate juridică¹⁰⁴ și la un proces într-un termen rezonabil, în conformitate cu dispozițiile articolului 47 din cartă.

90. Rezultă că, în ceea ce privește cererea de decizie preliminară formulată în cauza C-615/20, judecătorul I. T. trebuie să continue să facă parte din completul de judecată sesizat în litigiul principal. Rezoluția Camerei disciplinare din 18 noiembrie 2020 care își propunea să îl suspende pe acest judecător a fost adoptată la aceeași dată ca și cererea de decizie preliminară formulată în cauza C-615/20, ceea ce a avut drept consecință suspendarea litigiului desfășurat în fața instanței de trimitere. Din dosarul aflat la dispoziția Curții reiese în mod clar că, în pofida suspendării judecătorului I. T., procedura care s-a aflat la originea cauzei C-615/20 nu a fost reatribuită¹⁰⁵. Cauza în care s-a formulat trimiterea preliminară în cauza C-671/20 a fost reatribuită unui alt complet de judecată al instanței de trimitere. Nu există niciun indiciu în dosarul aflat la dispoziția Curții potrivit căruia acest complet de judecată nu reprezintă o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege. În acest caz, acest din urmă litigiu poate fi soluționat în continuare de noul complet de judecată¹⁰⁶.

91. Propunem, așadar, Curții ca articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și principiile supremației dreptului Uniunii, cooperării loiale și securității juridice să fie interpretate în sensul că obligă toate organele statului, inclusiv instanța de trimitere, să elimine consecințele ilicite ale deciziilor Camerei disciplinare, cum este rezoluția sa din 18 noiembrie 2020, și să permită astfel unui judecător care a fost suspendat să se pronunțe în completul respectivei instanțe, cu excepția acelor cauze care au fost repartizate unui alt complet de judecată ce reprezintă o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege.

¹⁰¹ Dacă ar fi imposibil să se constituie complete de judecată ale instanței de trimitere din care să facă parte judecătorul I. T., instanțele nu ar putea să verifice dacă acestea sunt instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituite în prealabil prin lege, lipsind astfel de aplicabilitate Hotărârea Simpson (punctele 55 și 57).

¹⁰² În special președintele unei instanțe. A se vedea articolul 41b alineatele 1 și 3 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun.

¹⁰³ Acest lucru nu îngrădește posibilitatea judecătorului de a introduce o acțiune în despăgubiri. Dreptul polonez pare să prevadă compensarea judecătorilor suspendați în anumite cazuri. A se vedea articolul 129 din Legea modificată privind organizarea instanțelor de drept comun.

¹⁰⁴ Având în vedere perioada considerabilă scursă de la suspendarea judecătorului I. T., care a avut loc la 18 noiembrie 2020, este posibil ca multe dintre cauzele atribuite inițial acestuia să fi fost deja soluționate.

¹⁰⁵ A se vedea punctul 4 din Observațiile Parchetului regional.

¹⁰⁶ Suntem conștienți de faptul că perioada care s-a scurs între rezoluția Camerei disciplinare din 18 noiembrie 2020 și cererea de decizie preliminară formulată la 9 decembrie 2020 în cauza C-671/20 – și astfel suspendarea acțiunii principale – este scurtă și că litigiul principal aferent acestei cauze este posibil să nu fi avansat între timp. Această considerație nu schimbă poziția pe care o adoptăm. Securitatea juridică și o poziție clară, abstractă, cu privire la astfel de chestiuni, care sunt aplicabile în toate cazurile, trebuie să aibă prioritate față de cererile de judecată cu celeritate formulate în anumite cauze.

VI. Concluzie

92. În lumina considerațiilor de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia) după cum urmează:

Articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, interpretate în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene:

- se aplică în situațiile în care o instanță judecătorească autorizează, în conformitate cu dreptul național, printre altele, urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor sau a judecătorilor asistenți, precum și reducerea corespunzătoare a remunerației acestora. Aceste dispoziții ale dreptului Uniunii se opun normelor naționale care acordă competența de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor sau a judecătorilor asistenți, precum și reducerea corespunzătoare a remunerației acestora unei instanțe care nu îndeplinește cerințele de independență, de imparțialitate sau de constituire în prealabil prin lege;
- se opun unor dispoziții naționale care, în primul rând, interzic instanțelor naționale, atunci când verifică dacă, prin modul în care sunt compuse, ele reprezintă o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, să controleze legalitatea și efectul obligatoriu al deciziilor adoptate de Izba Dyscyplinarna (Camera disciplinară) a Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia) de a autoriza urmărirea penală, plasarea în detenție și suspendarea judecătorilor și care, în al doilea rând, consideră un astfel de control ca fiind o abatere disciplinară.

Articolul 2 TUE și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și principiile supremației dreptului Uniunii, cooperării loiale și securității juridice

- obligă toate organele statului, inclusiv instanța de trimitere, să elimine consecințele ilicite ale deciziilor Camerei disciplinare de autorizare a urmării penale, plasării în detenție și suspendării judecătorilor și să permită astfel unui judecător care a fost suspendat să facă parte din completul respectivei instanțe, cu excepția cauzelor care au fost repartizate unui alt complet de judecată ce reprezintă o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege.